

Allt fler exilkubaner återvänder hem

Sedan revolutionens seger 1959 har USA utnyttjat migration som ett sätt att destabilisera Kuba. Direkt efter revolutionens seger öppnade USA portarna på vid gavel för diktatorn Fulgencio Batista och hans anhängare inom oligarkin, liksom torterare och andra plågoandar. Mellan 1960 och 1969 lämnade över 200 000 kubaner ön för att flytta till USA.

Det finns tre förklaringar till den massiva emigrationen. För det första var Kuba alltid ett land från vilket det skedde en omfattande migration till grannen i norr. 1959, innan revolutionens seger, var det bara det folkrika Mexiko som hade fler migranter till USA. Från Kuba emigrerade fler än från länderna i Karibien och Centralamerika sammanlagt. Inget land i Sydamerika, varken Brasilien, Argentina eller Colombia överträffade Kuba i antalet emigranter. Dessa tre jättnationer såg färre emigranter än lilla Kuba.

För det andra spelar USAs sanktioner från och med 1960 en viktig roll för den kubanska utvandringen. Sanktionerna har påtvingat kubanerna ett svårt liv och stimulerat emigration. Blockaden är fortfarande i kraft idag och påverkar alla i samhället, speciellt de mest sårbara. Förkastad av omvärlden som otidsenlig, grym och olaglig så är sanktionerna det viktigaste hindret för Kubas utveckling. 2016 röstade FN för 25:e gången mot USAs blockad med 191 röster av 193 möjliga.

Den tredje faktorn är lagen Ley de Ajuste Cubano, i kraft sedan 1966. Denna speciella lag slår fast att varje kuban som på något sätt tar sig till USA, fredligt eller med våldsamma medel, ska tas emot med öppen famn, få socialhjälp och automatiskt få permanent uppehållstillstånd efter ett år. Detta är ett kraftfullt verktyg för att uppmuntra legal och illegal utvandring.

I december 2014 tog Kuba och USA en rad konstruktiva åtgärder, som att öppna ambassader, upphävande av vissa restriktioner, och begränsat återupptagande av flyg- och båtförbindelser. I januari 2017 undertecknades ett avtal som gjorde slut på den tidigare exklusiva invandringspolitiken som gällde kubaner. Likaså skulle USAs program för att få kubanska läkare som arbetar i fattiga områden i andra länder, att hoppa av och desertera till USA och därmed beröva de mest behövande hälsovård, upphöra. Dessa åtgärder, i kombination med Kubas politiska stabilitet, förbättring av den ekonomiska situationen och Kubas underlättande av utlandsresor från 2013, har medfört att många kubaner flyttat tillbaka till sitt födelseland. Samtidigt har utflytningen minskat drastiskt.

2016 bestämde sig ca 14 000 kubaner att permanent återvända till sitt land, en siffra som överträffar det sammanlagda antalet 2013 och 2015. Vi ser en ökning med 300 % på fyra år.

Under åren 2013-2016 är det bara 9 000 om året fler som utvandrat än som invandrat. Även om det fortfarande är fler som lämnar än som kommer, så är det trots det fyra gånger färre än 2012. Mellan 2013 och 2016 reste över 670 000 kubaner på utlandsresor. För 78 % av dem var det deras första resa utanför Kuba. Bara 9 % beslutade sig för att stanna utomlands.

Siffrorna visar att den helt övervägande delen av utvandringen är ekonomisk och inte politisk. Denna ekonomiska utvandring vill behålla normala och fredliga kontakter med hemlandet. Likaså visar detta, att trots svårigheterna och de ekonomiska

begränsningarna för ett land i 3:e världen, offer för sanktioner, så är de flesta kubaner fästa vid sitt land och dess sociala modell. En modell som erbjuder befolkningen, och framförallt de mest utsatta, värdiga livsvillkor tack vare tillgång för alla till de mest nödvändiga, utbildning, hälsovård och kultur, liksom säkerhet och välbefinnande.

Salim Lamrani, Cubadebate 170804